

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ҚОСТАНАЙ МЕМЛЕКЕТТІК ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КОСТАНАЙСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

“ЖОҒАРҒЫ БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫНДАҒЫ СТРАТЕГИЯЛЫҚ СЕРІКТЕСТІКТІҢ
ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ МЕН ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ: ОРТАҚ БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАЛАРЫ” АТТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФОРУМ МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ЖИНАҒЫ

“МЕКТЕП - ЖОО” БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІНДЕ ИННОВАЦИЯЛАРДЫ БАСҚАРУДАҒЫ
ӘЛЕУМЕТТІКСЕРІКТЕСТІКТІҢ РОЛІ” ДИАЛОГТЫҚ АЛАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ МЕЖДУНАРОДНОГО ФОРУМА
“АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПАРТНЕРСТВА
В СФЕРЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: СОВМЕСТНЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ПРОГРАММЫ”

ДИАЛОГОВАЯ ПЛОЩАДКА
“РОЛЬ СОЦИАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В УПРАВЛЕНИИ ИННОВАЦИЯМИ В
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОСТРАНСТВЕ “ШКОЛА - ВУЗ”

COLLECTION OF MATERIALS OF THE INTERNATIONAL FORUM
“ACTUAL PROBLEMS AND PROSPECTS OF STRATEGIC PARTNERSHIP
IN THE FIELD OF HIGHER EDUCATION: JOINT EDUCATIONAL PROGRAMS”

DIALOGUE PLATFORM
«THE ROLE OF SOCIAL PARTNERSHIP IN THE MANAGEMENT
OF INNOVATIONS IN THE EDUCATIONAL SPACE «SCHOOL - UNIVERSITY»

Қостанай, 2018
Костанай, 2018

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**ҚОСТАНАЙ МЕМЛЕКЕТТІК ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КОСТАНАЙСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ**

**«ЖОҒАРҒЫ БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫНДАҒЫ СТРАТЕГИЯЛЫҚ
СЕРІКТЕСТІКТІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ МЕН ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ:
ОРТАҚ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ» АТТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ФОРУМ МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ЖИНАҒЫ**

**«МЕКТЕП-ЖОО» БІЛІМ БЕРУ КЕҢІСТІГІНДЕ ИННОВАЦИЯЛАРДЫ
БАСҚАРУДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК СЕРІКТЕСТІКТІҢ РОЛІ»
ДИАЛОГТІК АЛАҢЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ МЕЖДУНАРОДНОГО ФОРУМА
«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ СТРАТЕГИЧЕСКОГО
ПАРТНЕРСТВА В СФЕРЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: СОВМЕСТНЫЕ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ПРОГРАММЫ»**

**ДИАЛОГОВАЯ ПЛОЩАДКА
«РОЛЬ СОЦИАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В УПРАВЛЕНИИ ИННОВАЦИЯМИ В
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОСТРАНСТВЕ «ШКОЛА-ВУЗ»**

**COLLECTION OF MATERIALS OF THE INTERNATIONAL FORUM «ACTUAL
PROBLEMS AND PROSPECTS OF STRATEGIC PARTNERSHIP IN THE FIELD
OF HIGHER EDUCATION: JOINT EDUCATIONAL PROGRAMS»**

**DIALOGUE PLATFORM
«THE ROLE OF SOCIAL PARTNERSHIP IN THE MANAGEMENT OF
INNOVATIONS IN THE EDUCATIONAL SPACE «SCHOOL - UNIVERSITY»»**

ҚОСТАНАЙ, 2018
ҚОСТАНАЙ, 2018

**РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ**

- **Әбіл Еркін Аманжолұлы**, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ректоры, тарих ғылымдарының докторы, профессор;
- **Ахметов Тілеген Әлмұханұлы**, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;
- **Даумова Батима Бексултанқызы**, Қостанай облысы білім басқармасы «Қостанай индустриалдық-педагогикалық колледжі» МКҚК директоры, PhD докторы;
- **Оспанов Серікбай**, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының профессоры, аға ғылыми қызметкер, филология ғылымдарының кандидаты, доцент;
- **Айдналиева Назгүл Аманжолқызы**, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің психология және педагогикалық факультетінің деканы, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент;
- **Өтегенова Бибігүл Мазанқызы**, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының меңгерушісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент;
- **Онищенко Елена Анатольевна**, Қостанай қаласындағы Педагогикалық шеберлік орталығы филиалының директоры;
- **Мнайдарова Светлана Сейтжановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Калиев Дастан Дуйсенұлы**, педагогика ғылымдарының магистрі.

Ж 78 «Жоғарғы білім беру саласындағы стратегиялық серіктестіктің өзекті мәселелері мен перспективалары: ортақ білім беру бағдарламалары» = «Актуальные проблемы и перспективы стратегического партнерства в сфере высшего образования: совместные образовательные программы» – Қостанай, 2018. – 98 б. – қазақша, орысша.

ISBN 978-601-7934-60-6

«Жоғарғы білім беру саласындағы стратегиялық серіктестіктің өзекті мәселелері мен перспективалары: ортақ білім беру бағдарламалары», «Мектеп-ЖОО» білім беру кеңістігінде инновацияларды басқарудағы әлеуметтік серіктестіктің ролі» Халықаралық форумы аясында өткен «Білім беру кеңістігінде инновацияларды басқарудағы әлеуметтік серіктестіктің ролі» диалогтық алаңының материалдары енгізілген.

Мақала авторлары: ЖОО және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен «Педагогикалық шеберлік орталығы» филиалының мамандары жоғарғы білім берудің заманауи реформалары контекстіндегі білім берудегі өзгерістер мен сабақтағы білім беру әдістерімен бөлісті. Алаңдағы талқылауға негіз болған тақырып – қазіргі заманғы білім беру мазмұнына инновацияларды енгізу мен оны модернизациялау міндеттерін жүзеге асырудағы педагогикалық жоғарғы оқу орны мен мектептің әлеуметтік серіктестігі.

Бұл жинақ жоғарғы оқу орындары мен колледж оқытушыларына, мектеп мұғалімдеріне және студенттерге арналған.

В сборник включены материалы диалоговой площадки «Роль социального партнерства в управлении инновациями в образовательном пространстве «Школа-ВУЗ» Международного форума «Актуальные проблемы и перспективы стратегического партнерства в сфере высшего образования: совместные образовательные программы».

Авторы статей: преподаватели вузов и колледжей, учителя школ и специалисты филиала «Центра педагогического мастерства» поделились опытом исследовательских практик, изменений в преподавании на основе современных реформ общего и высшего образования. Основным вопросом обсуждения на площадке было социальное партнерство педвуза и школы по реализации задач модернизации и внедрения инноваций в содержание современного образования.

Настоящий сборник предназначен для преподавателей вузов и колледжей, учителей школ, студентов.

ӘОЖ 37.8
КБЖ 74.58

ISBN 978-601-7934-60-6

©Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті, 2018
©Костанайский государственный педагогический университет,
2018

профессиональной деятельности (непрерывная и производственная практика, студенческие организации, студенческие педагогические отряды, руководство в подготовке и проведении социокультурных и спортивно-массовых мероприятий и т.д.).

3. Самовоспитание социально-нравственной направленности будущего педагога, через самостоятельную работу, включение в социальную среду посредством коммуникативного взаимодействия, самооценка своим действиям, оценка группы, руководство и включение механизмов самореализации и самоактуализации и др.

Таким образом, теоретический анализ современной проблемы формирования социально-нравственной направленности у будущих учителей, посредством развития соответствующей компетентности, через активную самостоятельную деятельность, позволяют нам заявить об актуальности и существующих проблемах в данной области образования.

Нами была предложена обзорная информация об элементах структуры подготовки будущих учителей к педагогической работе, способствующие формированию социально-нравственной направленности студента.

С целью разрешения возникших противоречий и существующих проблем в системе образования, необходима целенаправленная работа по созданию педагогической модели эффективного формирования социально-нравственной направленности будущих учителей.

Список литературы:

1. Закон Республики Казахстан от 27 июля 2007 года № 319-III «Об образовании» (с изменениями и дополнениями по состоянию на 13.11.2015)
2. Пидкасистый П. И. Педагогика: учебник /под ред. – Пидкасистого П. И. М. - 2008
3. Титаренко А.И. Взаимосвязь видов деятельности школьников и ее влияние на информатизацию образования / Сборник научных трудов математического факультета МГПУ. М.: МГПУ, 2003

ДЕБАТ ТЕХНОЛОГИЯСЫН ОҚУ ҮДЕРІСІНДЕ ПАЙДАЛАНУДЫҢ МҮМКІНДІКТЕРІ

Калиев Дастан Дүйсенұлы,
педагогика кафедрасының аға оқытушысы,
педагогика ғылымдарының магистрі, ҚМПУ

Дебат жаңа педагогикалық технология бола отырып, оқыту мен тәрбиелеудің тиімді құралы болып табылады, ал ол дебатты оқу үдерісінде белсенді пайдалануды көздейді.

Дебат форматы, сондай-ақ оның жеке элементтері білім беру іскерлігінің әр түрлі салаларында жемісті түрде қолданылады: мектептерде, ЖОО-да, және ересектердің білім алу элементі мен педагогикалық ұжымның іскерлік элементі ретінде де қолданылады.

Дебат білім беру үдерісінде келесі түрде ұсынылуы мүмкін:

1) оқытуды ұйымдастыру формасы ретінде (оқу-ізденіс, зерттеу, шығармашылық іскерлік ретінде), оқу материалы мазмұнымен жұмыс жасау тәсілі ретінде.

2) зерттеудің өз бетіндік пәні ретінде (арнайы курс немесе факультатив)

3) оқудан тыс іскерлікті ұйымдастыру формасы ретінде (мысалы, ғылыми-зерттеу, тәрбиелік, клубтық және т.б.)

Оқу үдерісінде дебатты пайдалану оқытудың тұрақты ынтасын құруға себептеседі, себебі оқушылар үшін оқу материалының тұлғалық мәніне қол жеткізіледі, жарысу элементінің болуы шығармашылық, ізденіс іскерлігін, сондай-ақ негізгі зерттелініп отырған материалды мұқият қарастыруға ынталандырады; келесі міндеттерді орындауға мүмкіндік береді:

- оқытушы, себебі бұрынғы алынған білімді бекітуге, өзектендіруге, жаңа білім, шеберліктер мен дағдыларды меңгеруге себептеседі;

- дамытушы, себебі зияткерлік, лингвистикалық қасиеттерін, шығармашылық қабілеттерін дамытуға себептеседі. Дебат логика мен сын тұрғысынан ойлау қабілетін дамытып, мәселені жүйелі түрде көру қабілетін қалыптастыруға мүмкіндік береді;

- тәрбиелік, себебі сөз таластыру, шыдамдылық мәдениетін қалыптастыруға, мәселені шешудің бірнеше тәсілі бар екендігін мойындауға себептеседі;

- коммуникативтік, себебі оқу іскерлігі тұлғааралық қарым-қатынаста жүзеге асады, оқыту біріге жұмыс істеу барысында жүреді.

Мұндай көпфункционалдылық дебат артықшылықтарын тағы бір рет атап өтеді.

Пәндік сабақтарда дебат технологиясын бірнеше түрге бөлуге болады. Мәселен тарих сабақтарында дебат технологиясын қолдану түрлерін қарастырсақ:

1. Мәселелік дебат – қатысушыларды тарихнамалық концепциялармен таныстыруды көздейтін дебат. Ондай дебаттың айқын мысалы «Моңғол шапқыншылығы» тақырыбындағы дебат. Бұл тақырып жөнінде белгілі ғалымдар Л.Н. Гумилевтың «Апокрифический диалог» және В.В. Каргаловтың «Внешнеполитические факторы развития феодальной Руси» атты концепциялық ойлары талқыланса болады. Дебат «осындай топтардың, ғалымдардың, теориялардың» концепцияларының қақтығысуына негізделіп құрылған. Бұл жерде мәселелік дебат бірнешеу болуы мүмкін екендігін атап өту қажет – тек қана басты, кілттік, дискуссиялық мәселелер ғана бойынша (мысалы, Моңғол шапқыншылығы,

этностық құрам, Қыпшақ даласы, Орыс жері, мемлекеттің қалыптасуы және т.б.)

2. Мини мәселелер бойынша экспресс-дебат – бағыт-бағдар анықтау және дайындық кезеңдері барынша кемітілген. Дайындық оқулық материалы бойынша немесе мұғалімнің айтуы бойынша тура сабақ үстінде жүзеге асырылады. Дебаттың бұл түрі көптеген жағдайда «кері байланыс» элементі ретінде, оқу материалын бекіту формасы ретінде немесе оқушылардың танымдық іскерлікті белсендендіру түрі ретінде қолданылуы мүмкін. Ондай экспресс-дебатқа мысал: «XX ғ. басында Қазақстанның индустриалдық дамуы сәтсіз болды».

3. Дебат құжаттармен жұмыс жасау түрі ретінде – әр түрлі дереккөздерге негізделген және оқушылардың тарихи құжаттармен жұмыс жасауын көздейтін дебаттың түрі. Бұл дебат түрі оқушыларды тарихи дереккөздермен жұмыс істеуді үйретуге арналған. Мысалы, «XX ғасырдың басындағы ұлт-азаттық қозғалыстар, саяси жағдайлар» тақырыбындағы дебат тақырыбына дайындық кезінде қатысушылар XX ғасырдың бірінші жартысындағы Қазақстан тарихы бойынша жұмыс жасайды.

4. Дебат оқушылардың қандай да бір мәселе бойынша өзіндік жұмысын қорытындылау нәтижесі ретінде қолданылуы мүмкін, яғни оқушылардың оқу және ғылыми әдебиетпен жұмыс жасауының нәтижесін көрсету формасы бола алады. Ондай дебат түріне мысалы: «Кіші жүз ханы Әбілқайырдың саясаты ресейге отар болудың алғы шарты болды» тақырыбындағы дебат жатады.

5. Дебат талқылауды ресмилеу құралы ретінде. Тарихты зерттеу барысында оқушылар жиі түрде талқылау қажетті мәселелермен кездесіп отырады, ол мәселелердің оқушылардың жеке тұлғасына қатысы болғаны соншалық, оны орынды талқылай алмайды. Оқушылар көптеген жағдайда мұндай мәселелер бойынша ресми емес талқылауда өзінің пікірін сынып алдында айту қажет жағдайда қатты қиналады. Ондай жағдайды жеңудің тиімді құралы талқылауды ресмилеу, яғни оны дебат арнасына аудару болып табылады.

6. Дебат түрінде қайталау-жалпылау сабақтары да ұйымдастырылуы мүмкін. Оның үстіне, әдетте, оқушының дамуы мазмұнды арттыру емес, құралдардың дамуы бағытында жүреді – дебат оқу материалының негізгі мазмұны негізінде жүзеге асырылады. Ондай дебат - сабақ ретінде келесі тақырыптарды келтіруге болады: «XIX ғ. Қазақстанды отарлау саясаты Қазақстанның барлық аумағында бірінен ерекшеленбей, ұқсас болған», «Алаш партиясының реформалары – Қазақстан тарихындағы прогрессивті құбылыс». Алайда дебаттың бұл түрін аса мұқияттылықпен қолдану керек, себебі:

- дайындыққа қажетті материал көлемі өте үлкен;
- ойын мұғалімнің белгілеген міндеттеріне сирек түрде сәйкес келеді – әдетте ойыншылардың назары байламдық сәттерге емес, біршама тар

мәселелерге ауады – қарсылас біліміндегі ақаулардың қайда екендігін іздейді.

Тарих сабағында дебатты өткізудің ерекшеліктері

Тарих сабағында дебатты жүргізудің бірқатар ерекшеліктері бар, олар келесі ерекшеліктермен байланысты:

- материал ерекшеліктерімен;

Басқа пікірталастармен салыстырғанда тарих бойынша дебат ойын қатысушылары тарихи үдерістер мен оқиғалардың үлгісін жасау қажеттілігімен бетпе-бет келетін оқиғалар ықтималдығымен ерекшеленеді;

- ұйымдастыру ерекшеліктерімен;

Дебат сабақ формасы ретінде ойынмен танысудың бірінші деңгейі бола алмайды және бағыт-бағдар іздеудің бірқатар ұзақ уақытын талап етеді. Бұл жерде дебат барысын кейбір кездері болжау қиын, сондықтан дебатты сабақты ұйымдастырудың бір түрі ретінде қолдану кезінде оқушылардың алдын ала жақсылап дайындалып алуы қажет, себебі олардың бір жағынан тірі іскерлік диалог жүргізу үшін қажетті белгілі бір білім қоры қажет, екінші жағынан, мұғалім дебат барысын абайлап түзету мүмкіндігін алдын ала қарастырып қоюы қажет (бұл жерде дебат технологиясын емес, мазмұнын түзету туралы айтылып отыр). Сонымен қатар, ережелердің дебат басталмай тұрып алдын ала бекітіліп, айтылатындығы және ойын барысында өзгермейтіндігін еске сақтау қажет. Мысалы, оқушыға оның бәрін қайта айтып тұрғандығын және өз міндетін атқара алмай тұрғандығын, сондықтан өзіне берілген уақыттан бұрын сөзін тоқтатуы қажеттілігін айтуға болмайды;

- оқу мақсаттарының ерекшеліктерімен;

Тарих сабағындағы дебат мазмұндық көзқарас тұрғысынан ғылыми талқылауларға жақын, сондықтан жоғарыда аталып өткендей, синтездеуші топ жұмысы мүмкін болып табылады. Оның үстіне, оқу мақсаттарының жүзеге асырылуы біршама ұзақ посткоммуникативтілік кезеңді (сараптама және ойынды талқылау) көздейді.

Тарихты оқыту барысында дебат элементтерін пайдалану

Тәжірибе көрсетіп отырғандай, сабақтағы дебатты жүргізу жолындағы қажетті алдын ала қадам ретіндегі ең қол жетімді және танымалы тарихты оқыту барысында дебаттың келесі элементтерін пайдалану болып табылады:

- түсініктердің анықтамаларымен жұмыс жасау;
- аргументтер мен контраргументтердің құрылымдық жүйесі;
- аргументтерді қолдау жүйесін құру;
- аргументтерді салыстыру;
- уақыт бойынша шектелген сөздерді құру және т.б.

Дебат элементтерін пайдалануды көздейтін тапсырмалар түрі

Аталған тапсырмаларды орындау қосымша дайындық пен жабдықтарды талап етпейді, дайындық деңгейі әр түрлі оқушылар үшін қол

жетімді болып табылады. Күрделілік деңгейі оқушылардың қабілеттері мен дайындық деңгейіне тәуелді әр алуан болуы мүмкін. Берілген тапсырмалардың көпшілігі жазбаша түрде орындалады, ал ол мұғалімге материалдың меңгерілуін диагностикалау үшін қосымша мүмкіндіктер береді. Оқушыларда оқу материалы ұйымдастырылып, сызба түрінде сақталынады.

Тапсырма 1. Түсініктермен жұмыс. Қандай да бір тақырып түсініктеріне анықтама беру. Түсініктерді енгізуді негіздеу.

Тапсырма 2. Барлық аспектілер мен аргументтерді біріктіре отырып, әңгіме құру. Сөз сөйлеу уақыты шектелген (Аталған тапсырма №4 тапсырма негізінде орындалады).

Тапсырма 3. Берілген тақырып бойынша бірінші спикердің сөзін әзірлеу (Спикерлер жарысын өткізуге болады).

Тапсырма 4. Оқылған мәтін бойынша немесе жолдасының айтқан сөзі бойынша сұрақтар құру және жазу.

Тапсырма 5. Қандай да бір тезис бойынша «қолдайтын» және «қарсы» аргументтерді іздеп табу және құрастыру. Тапсырманың бұл түрі аргументтер табылған тарихи дереккөздермен жұмыс жасау барысында қолданылуы мүмкін.

Тапсырманың бұл түрі дереккөздермен немесе оқулық мәтінімен өз бетіндік жұмысқа бағытталуы мүмкін. Аргументтер оқушыларға алдын ала берілуі мүмкін. Әрбір аргументке деген қолдаулар саны әр түрлі болуы мүмкін: біреуден бастап бірнешеуге дейін.

Тапсырма 7. Берілген тақырып бойынша аргументтер жүйесін құру.

Мысалы:

1920 жылдардың басында Қазақстанда жалпыұлттық дағдарыс қалыптасты

Бұл жерде аспектілер, аргументтер және қолдаулар саны әр түрлі тақырыпта әр түрлі болуы мүмкін екендігіне назар аудару қажет.

Тапсырма 8. Өз позицияңды дәлелдей отырып, әр түрлі көзқарастарға баға беру.

Мысалы:

Моңғол шапқыншылығы кезінде, басып алушылардың Қазақстан территориясында мекен еткен қоғамның ішкі өміріне әсері болмады. «Мен бұл көзқараспен келісемін», «Мен бұл көзқараспен келіспеймін» себебін дәлелдеу арқылы.

Қорыта келе мектептердегі пәндік сабақтарда, әсіресе гуманитарлық бағыттардағы пәндерде дебат технологиясын сабақтарда қолдану замануи түрғыда оңтайлы шешім болып табылады. Білім алушыларға күнделікті дәстүрлі сабақтарды оқытумен қатар конференция, дебат, «дөңгелек үстел», рөлдік ойындар сияқты бейресми қарым-қатынаста өтетін сабақтар көбіне есте жақсы сақталады. Себебі мұндай сабақтарда білім алушылар өздерін

еркін ұстап, белсенділік танытады, дұрыс сөйлеу үшін, үйренген грамматикалық материалды практика жүзінде дұрыс қолдануға тырысады.

Әдебиеттер тізімі:

1. Аникеев Н.П. Воспитание игрой. – М., 1987.
2. Беспалько В.Г. Педагогика и прогрессивные технологии обучения. – М., 1995.
3. Вагапова Д.Х. Риторика в интеллектуальных играх и тренингах. – М.:Цитадель, 1999.
4. Введенская Л.А., Павлова Л.Г. Культура и искусство речи. – Ростов_на_Дону: Феникс, 1995.
5. Выготский Л.С. Игра и ее роль в психическом развитии ребенка // Вопросы психологии, 1996, №6.
6. Вяземский Е.Е., Стрелова О.Ю. Как сегодня преподавать историю в школе. – М.: Просвещение, 1999.
7. Т.В. Светенко Путеводитель по дебатам. М: РОССПЭН, 2002, 2005. Фонд библиотеки, Интернет.
8. Т.В. Светенко. «Путеводитель по дебатам». Учебное пособие для педагогов и учащихся. М: РОССПЭН, 2005.
9. Калинкина Е.Г. Дебаты на уроках истории, М: РОССПЭН, 2007.
10. Петренко О.Л. Дебаты. Рабочая тетрадь по истории России. Задания для учащихся, М: РОССПЭН, 2006.
11. В.В.Петрусинский. Игры – обучение, тренинг, досуг. М.,2004.
12. Польдяева О.В. Возможности технологии "Дебаты". Школьные технологии. № 1, 2007.

СИСТЕМА РАБОТЫ С ТАЛАНТЛИВЫМИ И ОДАРЕННЫМИ УЧАЩИМИСЯ

Курманбаева Ирина Сергеевна,
Батура Людмила Владимировна,
учителя математики
ГУ «Средняя школа №7 отдела образования
акимата города Костаная»

Работая 20 лет в школе, я с каждым годом всё больше и больше убеждаюсь что сегодня, отмечается резкое возрастание спроса на людей, обладающих нестандартным мышлением, умеющих ставить и решать новые задачи, и поэтому в обществе существует социальная необходимость выявления и развития детской одарённости. Именно высокоталантливые и одаренные люди способны внести свой наибольший вклад в развитие общества.

МАЗМУНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

1	<i>Әбіл Е.А.</i> Вступительное слово.....	4
2	<i>Утегенова Б. М.</i> Непрерывность как стратегия современного профессионального образования при взаимодействии науки, образования и школы.....	5
3	<i>Онищенко Е.А.</i> Организация исследовательской деятельности учителя как социальное партнерство школы и вуза.....	8
4	<i>Шоканова Л. Ш.</i> Использование внешних связей в профессиональном самоопределении учащихся.....	12
5	<i>Быкова Ю. А.</i> Профессиональная поддержка педагогов в подготовке учащихся к олимпиадам и исследовательской деятельности.....	15
6	<i>Ахметов Т. Ә.</i> Кеңес Одағы ғалымдары Ыбырай Алтынсарин туралы.....	19
7	<i>Домничева Л. К.</i> Из опыта работы с одаренными детьми на уроках географии.....	25
8	<i>Ермаганбетова А. Ж.</i> Болашақ педагогтардың рефлексиялық күзіреттіліктерін қалыптастыру	33
9	<i>Захарова Н. Н.</i> «Детские исследования – это важно!».....	36
10	<i>Иванова Е. Н.</i> К вопросу формирования социально-нравственной направленности студентов педагогического вуза	39
11	<i>Калиев Д. Д.</i> Дебат технологиясын оқу үдерісінде пайдаланудың мүмкіндіктері.....	42
12	<i>Курманбаева И. С., Батура Л. В.</i> Система работы с талантливыми и одаренными учащимися.....	47
13	<i>Нургалиева А. Ж.</i> Система работы с одаренными детьми.....	57
14	<i>Нургалиева А. Ж.</i> Система учителя русского языка и литературы.....	62
15	<i>Озолина Е. А.</i> «Использование электронных образовательных ресурсов в начальной школе».....	64
16	<i>Саин Д. А., Беркенова Г.</i> Жоба әдісінің кәсіптік оқыту мұғалімдерін дайындаудағы маңызы.....	67
17	<i>Смагулова Г. Г.</i> Оқушыларды олимпиада мен зерттеу іс-әрекетіне дайындауда мұғалімдерге кәсіби қолдау.....	70
18	<i>Сметанюк Н. Ю.</i> «Формирование универсальных учебных действий школьников при подвижном способе организации учебного занятия в начальной школе».....	72
19	<i>Смирнова Т. В.</i> Работа с одарёнными детьми. «Гениями не рождаются».....	74
20	<i>Ульжебаева Л. К.</i> Дарынды балалармен жұмыс түрлері.....	78

21	<i>Шалгимбекова А. Б., Салыкова А. Д.</i> Бәсекеге қабілетті мамандарды даярлаудың сапасын арттыруда әлеуметтік серіктестіктің рөлі.....	86
22	<i>Шужебаева А. И., Мнайдарова С. С.</i> Педагогическое сотрудничество и общение как средства коррекции агрессивного поведения детей.....	92